

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De remediis contra Auaritiam. Pars IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

minum vt reuelaret ei statum eorū, raptus est, & in infernū de-
ctus, & non inueniebat ibi eos. Sed ad vltimum exierunt de quo-
dum puteo in flamma, primo pater, deinde filius mordētes se &
litigantes adinuicem patre dicente filio. Maledictus sis tu, qui
pro te vsurarius fui. filius autem ecōtrario dicebat, Imō maledi-
ctus sis tu, quia nisi iniuste acquiuisisses, ego non retinuissem in-
iuste, nec dānatus fuisset. Sextum est hoc quod homo sibi lon-
gam vitam promittit. De qua promissione dicitur Ec. 29. Repre-
missio nequissima multos perdidit. Talis erat ille cui dixit do-
minus: Stulte, hac nocte animam tuam repetent à te.

De remedijs contra Auaritiam.

P A R S IIII.

Dicto de his que dant occasionem avaritię, dicendum est de
remedijs contra avaritiã. De quibus sufficiat ponere octo.
¶ Primum est, mortis consideratio. Hoc remediū insinuat Hiero-
ny. in magno prologo Biblię, in fine dicens: Facile contemnit
omnia qui se semper cogitat esse moriturum. Sicut iumenta
defendūt ab importunitate muscarū cauda sua, & aues, & pisces
cauda sua regunt se: sic homo consideratione finis, scilicet mor-
ti, defendit se ab avaritia, & etiã à ceteris vitijs, & regit se in mo-
do isto. Vnde Iob 12. Interroga iumenta, & docebūt te: & volu-
taria cęli, & indicabunt tibi. Mors quasi ad oculū demonstrat
tempribilia esse quęcunq; quærūtur in hoc mundo, scilicet de-
licias, diuitias, & gloriam, & vanum esse laborem eorum qui
libus intendunt. Labor quærantium diuitias vanus ostenditur
quum homo nudus in terrã reuertitur. Labor quærentiū de-
cias vanus ostenditur, quando corpus nutritum in delicijs ver-
mibus esca datur. Tunc enim apparet eos quasi coquos vermes
fuisse, qui delicatē vixerunt: escam enim vermibus preparau-
runt. Mira insania. Erubesceret aliquis & indignaretur coquus
esse vnus comitis, & non dedignatur esse coquus vermium.
Labor etiã eorū qui quærunt esse super alios, vanus ostendit-
ur, quādo ille qui volebat esse super alios, sub terra ponitur,
& iumentis cōculcatur. Ad hoc potest referri illud quod legitur
Eccl. 11. Homo meminisse debet tenebrosi temporis, & dicitur
multorum: qui cūm venerit, vanitatis arguentur pręterita. &
cūdum remedium est, consideratio Dominicę paupertatis, vt
de Bern. Magna siquidē est abusio, & nimis magna, quod dicitur
velit fieri vermiculus vilis, pro quo Deus maiestatis & domini-
sabaoth pauper fieri voluit. & Then. 3. Recordare paupertatis
meę, & transgressionis absynthij & fellis. ¶ Tertium remedium
est, cōsideratio periculi, in quo sumus. Et insinuat nobis illud

remediū Iob 26. vbi sic legitur: Quasi tumētes super me fluctus timui Deum, & pondus eius ferre nō potui, vbi dicit Gre. Cū fluctus tumentes desuper eminent, tunc de nauī proiciunt, pro quibus longa naufragia sumpserunt. Ad idē potest referri illud quod legitur 1. Macab. 4. Non concupisceris spolia, quia bellum contra nos est. Ad literā: quādo periculosum bellū imminet, interdicitur exercitus ne spoliis intēdat: & si spoliis iam oneratus est, iubetur ea deponere: sic periculū in quo sumus, debet cohibere nos ne diuitiis nos oneremus. Si verō iā habemus eas, monere debet nos ad hoc vt eas relinquamus. ¶ Quartū remediū est cōsideratio miserię quę annexa est deliciis, sicut diffuse ostēsum est prius. De qua miseria dicit beatus Bern. Si habes cor, si est tibi lumē oculorum tuorū, desine ea sequi, quę assequi miserū est. ¶ Quintum remedium est, q̄ homo elōget se à cupidis & auaris, & familiaris sit illis qui terrena cōtēnunt. Vnde in Pl. Cum sancto sanctus eris &c. Sāctus in Græco dicitur agios, quā si sine terra: vnde sensus est, id est, cum eo qui absq; terreneitate est, absque terreneitate eris. Sic accidit ei qui conuersatur cum auaro, sicut dicitur accidisse cuidā paruulo qui à lupa nutritus est, qui alium modum gradiendi addiscere ab ea non potuit quā ipsa habebat, vnde duabus manibus p̄ pedibus vtebatur. Sic ille qui cū auaro conuersatur, exēplo eius circa terrena ista reperit. Ille verō qui cōuersatur cum illis qui terrena contēnunt, erectus incedet, contemptisq; terrenis cęlestia appetet. ¶ Sextum remedium est, cōsideratio aternarum diuitiarū. vnde Gre. Vilescunt temporalia, cūm desiderantur aterna. Et Prou. 1. Frustra iacitur rete ante oculos pennatorum. vbi dicit interlin. Laqueum in terra facile euadit, qui oculos habet in cęlis. Ad idē pertinet quod ait Sene. Nō potest cōtemnere laquearia ebore fulgētia, deriuata in domos flumina, donec terrarū orbē superne despiciens sibi ipsi dixit, Hoc est punctū illud quod inter gētes ferro & igne diuiditur. Cū in corporibus sphæricis illud quod est in medio, se habeat velut punctū respectū circūferētię terra se habet velut punctū respectū cęli. Ex quo patet fatuitas amatorum huius mūdi, qui quærunt in pūcto latitudinem quę in circūferētia quęrenda est. vnde Augu. Noli pati angustias, euola in sublime in amplitudine cęlorum. Cū terra centrum mūdi sit, ex necessitate angusta est respectū circūferētię. vnde dicit Sen. amatoribus huius mūdi: Punctū est illud in quo nauigatis, bellatis, regnatis. Idem: Ab vltimis litoribus Hispaniæ vsque ad Indos, paucissimorum dierum spatium iacet, si nauem ferat

ferat vêt⁹. At cælestis illa regio per triginta annos velocissimo syderi viâ præstat. Ex angustia terre accidit pressura illa, de qua dicit dominus Io. 15. In mûdo pressuram habebitis. ¶ Septimum remedium est, quod homo fiduciam suam in Deo ponat, quòd Deus ei necessaria præbebit, si ipse ei seruerit, secundum quòd dominus sciet ei expedire. Vnde Mat. 6. post illud verbum, Nò potestis Deo seruire & mamonæ, subiungit dominus: Ideo dico vobis, ne solliciti sitis animæ vestræ quid māducetis, neque corpori vestro quid induamini. Deinde monet ad hoc vt in eofiducia ponatur. Mammona Syra lingua interpretatur diuitiæ. Dicitur etiã hoc nomē esse dæmonis qui præest diuitiis. ¶ Octauum & vltimū & summū remediū est, q̄ homo elemosynis & orationibus, & omnibus aliis modis quibus poterit gratiã Dei sibi impetret, quæ sola sufficit hominē liberare à laqueis cupiditatis & auaritiæ. Vnde Matth. 19. cùm dixisset dominus, difficile diues intrabit in regnū celorū: & discipuli admirarētur, dixerat: Quis poterit saluus esse? Respondit dominus, Apud homines impossibile est. Et supplet interlin. vt per se à cupiditatibus suis cōuertantur. Ideo valde timendū est cupiditatis peccatum vel auaritiæ, quæ cū tanta difficultate hominem dimittit. Sicut terra quandã stabilitatē videtur habere quã non habet aqua & aër, iuxta illud Eccle. 1. Terra in æternū stat. sic peccatū auaritiæ, quod est peccatū terrenum diuturnius videtur esse peccato vanitatis & voluptatis. Et fortè propter hanc diuturnitatē dicit Isidorus de hoc pctō: Omni genere peccatorū peior est auaritiæ.

De prodigalitate, quæ est vitium contrarium auaritiæ.

P A R S V. quæ habet quatuor capitula.

De ordine dicendorum in ista parte. Et de distinctione prodigalitati à liberalitate.

C A P. I.

Post remedia auaritiæ dicendū est de prodigalitate, quæ est vitium contrariū auaritiæ, de quo hoc ordine dicemus. Primo distinguemus prodigalitatē à largitate. Secūdo ostēdemus quæ mala ex prodigalitate proueniūt. Tertio assignabim⁹ qualdam stultitias prodigi. Vltimo tangemus aliquid specialiter de prodigalitate clericorū. ¶ Quadrupliciter verò possum⁹ distinguere prodigalitatē à largitate. ¶ Primò in hoc, q̄ prodigus sua non cōfert, sed ventus vanitatis ei aufert. Sicut aliquis non dicitur largus, si vêtus pallium suū ei auferat. Nec arbores liberales dicuntur, si ventus ab eis fructū excutiat. Sic nec prodigus largus dicendus est, vel liberalis, cui inuito vel volenti frequenter ventus aufert sua, eò quòd stultas manus habeat, sicut accidit in illis